

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 284. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 9-го грудня 1941. No. 284. Jersey City, N. J., Tuesday, December 9, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ ЗА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЯПОНІЯ НАПАЛА НЕСПОДІВАНО І ПІДСТУПНО НА АМЕРИКАНСЬКІ ПОСІЛОСТИ НА ТИХОМУ ОКЕАНІ

Виповіла Війну Злученим Державам і Великій Британії

ЯПОНЦІ БОМБАРДУЮТЬ ГАВАЇ І ОСТРОВИ ФІЛІПІНСЬКОГО АРХІПЕЛЯГУ

ВАШИНГТОН. — В неділю пополудні, 7. грудня 1941. цілу Америку облетіла мов електрична блискавка вістка, що Японія, кермована клікою авантюристів і милитаристів, зрадливо заатакувала Злучені Держави Америки, нападаючи на американські посілості в Гавайях. Вже перші відомості подають, що японські літаки бомбардували пристань Перл Гарбор на Гавайях, зокрема американський військовий корабель „Оклахома“, після чого бачилися великі димові стовпи і ранених. Японські бомбовики рівнож заатакували військові бази на острові Оагу, де лежить місто Гонолулоу, та острів Гіам. Разом з вістками про бомбардування американських баз надійшло повідомлення, що Японія виповіла війну Америці й Великій Британії. Цей, як каже секретар стейту Гол, зрадницький японський удар наступив саме в таку пору, коли у Вашингтоні японські дипломати Номура й Курису були в Гола на авдієнції та переконували американський уряд, що вони прийшли „шукати миру“ з Америкою.

АМЕРИКА ПЕРЕХОДИТЬ НА ВОЄННИЙ СТАН

ВАШИНГТОН. — З алармуючими вістками, що наспівують з Далекого Сходу й які доносять про тяжкі бої американської й японської маринарки, Америка негайно переходить на воєнну стопу та пригтовляється до відбиття японської навали. Секретар війни Г. Стімсон видав приказ, щоб ціла американська армія була в односторонній та боевому поготіві на протязі 24. годин. Такі самі розпорядження вишли від секретаря маринарки, полк. Макса.

ГОЛ ПЯТНУЄ ЗРАДНИЦТВО ТА ПІДСТУП ЯПОНІЇ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол в гострих словах напівтнував підступ і зрадництво японського уряду. Він заявив, що ніякий народ в світі не повівся так ганебно й зрадницько як японський. Бо тоді, коли ціла Америка не хотіла війни з Японією, коли сам президент Рузвельт посилав листа до японського цісаря Гірогіто, а його висланники у Вашингтоні, заслунюючись олівною галузкою, підступно відвертали увагу американського уряду й народу від того, що пригтовлялося на Тихому океані, — японські імперіалісти напали на американські посілості та розпочали війну.

КОНГРЕС ПЕРЕД ВИПОВІДЖЕННЯМ ВІЙНИ ЯПОНІЇ

ВАШИНГТОН. — Підступний напад Японії на Америку викликав велику й спонтанну реакцію в Конгресі, який збирається на сесію, щоб вислухати послання президента Рузвельта. Єдність та одностайність панує тепер в Конгресі, а навіть найзавзятіші ізоляціоністи є за тим, щоб Америка негайно виповіла Японії війну.

КАНАДА ВИПОВІЛА ВІЙНУ ЯПОНІЇ

ОТТАВА (Канада). — Прем'єр міністрів В. Л. Мекензі Кінг заявив, що Канада знаходиться в стані війни з Японією. Таке рішення повзало на засіданні ради міністрів. Про виповідження війни повідомлено негайно Короля Юрія VI, який має апробувати рішення канадського кабінету.

КОСТА РІКА РІВНОЖ ВИПОВІЛА ВІЙНУ ЯПОНІЇ

САН ФРАНЦИСКО (Кал.). — „Інтернешенел Нюз Сервіс“ повідомляє, що Коста Ріка виповіла війну Японії. Є це перша держава Латинської Америки, яка відразу станула по стороні Америки проти Японії. Сподіються, що в слід за Коста Рікою підуть інші полуднево-американські краї.

МЕКСИКО СКИКАЄ НАГЛУ СЕСІЮ ПАРЛЯМЕНТУ

МЕКСИКО СЕТІ (Мексико). — Президент Мануел Кама-чо скликає надзвичайну сесію мексиканського парламенту на наради в справі американсько-японської війни. Сподіються, що теж і Мексико виповість війну Японії.

КУБА СТОІТЬ ПО СТОРОНІ АМЕРИКИ

ГАБАНА (Куба). — Президент Куби, Фульгенціо Батіста, заявив, що Куба стане беззастережно по стороні Злучених Держав Америки у війні проти японських імперіалістів.

ПЕРШІ ВОЄННІ ЗВІДОМЛЕННЯ З ВІЙНИ НА ПАЦИФІКУ

ТЯЖКІ БОЇ МІЖ АМЕРИКАНСЬКОЮ Й ЯПОНСЬКОЮ ФЛОТОЮ

ГОНОЛУЛОУ, 8. грудня. — Доносять, що між американською й японською флотами відбуваються тяжкі бої десь в половині Тихого океану. Американська флота, по першому напад на Перл Гарбор, Гаваї, виплила на північ, щоб стрінути японські військові кораблі. В першому летунському напад на Гаваї брала участь коло 150 японських літаків. На летунському майдані, т. зв. Гікам Філд бомби вбили і ранили кілька сот людей. Доносять, що багато японських літаків зістрілено на земах.

НЕПЕВНІСТЬ ЗА ВОЄННІ КОРАБЛІ „ОКЛАГОМА“ Й „ВЕСТ ВІРДЖІНІЯ“

ГОНОЛУЛОУ, 8. грудня. — Американські власті повідомляють, що правдоподібно, як і раніше, американські військові кораблі „Оклахома“ й „Вест Вірджинія“, також, подають, що ще не знають, що є з другим кораблем „Вест Вірджинія“. В напад на Гонолулоу взяли участь, як доносять, перші японські парашутисти, які мали за завдання знищити комунікаційні, електричні й водопровідні получення.

СОВЕТСЬКІ ВІЙСЬКА ДАЛІ В ОФЕНЗИВІ

Советські звідомлення говорять, що в кількох місцях їхнім військам вдалось прорвати німецькі лінії і відкинути німців назад. Зате з полудня Москви, з боку Тули, німці наступають на оборонні позиції Москви і там грозить небезпека, говорять советські звідомлення. Зате на полудні України, в околицях Таганрога, війська маршала Тимошенка зробили прорив в оборонних лініях німців і змусили їх знов відступити. Німецькі звідомлення признають, що советські війська майже на цілм советським фронті виконують тепер сильні наступи. В тих наступах грає першу ролю советська кавалерія.

В міжнародних добре поінформованих колах говорять, що вже в короткому часі німецька армія розпочне загальну офензиву проти Советів і старатиметься всіма силами здобути Ленінград, Москву і Ростов, щоб тим повернути назад свій престиж непобідності.

НОВА БОРОТЬБА ПОВЗІВ У ЛЬВІ

В Львів, в околицях Режега, знов розпалася страшна боротьба повзів. Бритійці кажуть, що в першій стадії боротьби вони досягли успіху. Вони розбили частини держав „осі“, що знаходились на відтинку між Режегом і Тобруком і в той спосіб змусили ті частини відступити. Бритійці кажуть, що вже в короткому часі зв'язок з Тобруком буде знов відновлений.

ЯПОНСЬКИЙ НАЛЕТ НА СІНГАПУР І НАСТУП НА МАЛЯЇ

Японські літаки бомбардували британську морську пристань Сингапур, але заподіяли малі втрати. Японський відділ піхоти зложений з 300 вояків, висів на маляйським прибережжі і пробував дістатись до британського летунського майдану Кота Багру, що лежить на залізничній шляху ведучим до Сингапура. Бритійські вояки розбили цей відділ. Але водночас сильніші японські відділи почали висідати в інших місцях на маляйським побережжі. Бритійці розпочали акцію, щоб їх спинити.

СПОЧИНОК У ПУСТИНІ. Відділ ново-зеляндської піхоти, що воює в північній Африці, відпочиває між маршами й боями, на піску над морем. Деякі жовіри купаються.

ФОРМАЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ АМБАСАДОРІВ ПРО ВІЙНУ

ТОКІО. — Японський міністр закордонних справ, То-го, покликав до міністерства американського амбасадора Груа і британського амбасадора Керіга та вручив їм відповідну ноту американського секретаря стейту, Кордела Гола, подану Японії ще 26 листопада ц. р. В тій відповіді говорилось, що тому, що Америка спиноє природний розріз японської імперії на Далекому Сході і ставить такі домагання, які не є до прийняття, Японія рішила вступити з Злученими Державами Америки до війни. Цю відповідь міністр То-го вручив американському амбасадору Груа і британському амбасадору Керігу. Кількох годин атакували британські й американські посілості.

БРИТАНІЯ В ВІЙНІ З ЯПОНІЄЮ.

ЛОНДОН. — Події на Далекому Сході викликали належне враження в Британії. Прем'єр Чорчил відразу скому-нікувався з американським амбасадором в Лондоні, Найн-том і оба ті державні мужи просиділи на нарадах цілу ніч, одержуючи що хвилі нові інформації про розвій подій. Фактично Британія вже знаходиться в війні з Японією, бо остання перша ту війну спровокувала. Але формальне виповідження війни з боку Британії рішено виконати цього понеділка, після виголошення з боку прем'єра Чорчила в парламенті звіту про положення.

НІМЕЧЧИНА ОТЯГАЄТЬСЯ З ВИПОВІДЖЕННЯМ ВІЙНИ АМЕРИЦІ.

БЕРЛІН. — Хоч німецька преса з радістю зустріла розвій подій на Далекому Сході, але водночас німецькі офіційні кола покищо отягаються з виповідженням війни Америці, хоч на основі мілітарного союзу з Японією Німеччина повинна це зробити. Німецькі газети знов лайливіми словами визнають президента Рузвельта, але водночас здержуються з тим, щоб мілітарний зудар між Японією і Америкою називати „повною війною“. Той зудар вони тільки називають „першими сутичками“. Та всі загально переконані, що вже в найближчій часі й німецький уряд забере в тій справі вирізне становище.

ГОЛЯНДІЯ ВИПОВІЛА ВІЙНУ ЯПОНІЇ.

ЛОНДОН. — Голандський уряд, що перебуває в Лондоні, виповів офіційно війну Японії і зарядив своїм збройним силам на Далекому Сході, зокрема в Голандській Індії відразу розпочати всі можливі військові кроки проти Японії.

ЩЕ ТРИ ВИПОВІДЖЕННЯ ВІЙНИ.

ЛОНДОН. — Минулої суботи Британія винувіла війну трьом малим державам: Румунії, Фінляндії й Малярії. Вслід за тим британські власті почали на своїх територіях арештування громадян, згаданих країн.

НІМЦІ ЗНАХОДЯТЬ ТРУДНОШІ НА УКРАЇНІ.

КУТІБИШІВ. — Американський журналіст Солзбергер з Куйбишева до „Н. П. Таймсу“ пише, що німці на Україні знаходять чимраз більші труднощі з українським населенням. Українське населення, говорить Солзбергер, але відноситься до німців. Охочих співпрацювати з німецькою владою, навіть з боку тих українців, що колись рахували на Німеччину, чимраз менше. Широкий український загальний виразно вороже відноситься до німецької окупації. З другого боку німці не спішаються з виконанням своїх політичних обіцянок супроти українців, говорить Солзбергер і не дають українцям ніякої автономії. Як видно вони думають, що пряма німецька контрола України буде для них найкорисніша. Про тих українських провідників, що перебували в Берліні і там готувались при німецькій підмозі до відбудови української самостійної держави, тепер нічого не чути. Солзбергер говорить, що українські патріоти з Західної України, що перебувають тепер під советською владою, разом з поляками в Саратові влаштували демонстрацію солідарності зброї. Це сталося поміж українськими і польськими вояками, що походять з західно-українських земель. В польській армії під Советами є їх тисячі, говорить Солзбергер.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подорожнє число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Шляхами Дрібних Злодіїв

Нема сумніву, що всі американці погодяться з словами секретаря уряду Гола, котрий назвав поведінку японського уряду зрадницьким, скрайно провокаційним нападом та безстыдно фальшивим й обманливим поступком.

Інакше й не можна назвати поступку уряду, що висилає спеціальних послів на мирові переговори, а в той самий час дає приказ воєнним силам зайняти позиції, з котрох можна напасти на того, з котрим маєтись нібито вести переговори. Є це ніщо інше як старий випробований спосіб дрібних злодіїв, на який навіть деякі шануючі свою розбишацьку „честь“ розбійники не йдуть.

Не час тепер рішати питання, чи пішла Японія на цю соромну політику під підшептами Гітлера, найбільшого гершта безоглядної агресії, безоглядно аж до затрати честі, чи зробила це з власної волі. Факт є фактом, що вона допустилася цього вчинку по дозрілій розвазі.

Як сказав хтось, лише одну дрібненьку облекшую обставину має Японія для свого вчинку, а це те, що вона не зачепилася з безборонною слабкою державою. Зачепилася вона з великою державою, з могутніми ресурсами в людях і матеріалах. Справді ця держава через заходи й підшепти Гітлерівських і мікадівських приятелів, явних і скритих, не є ще так підготована, якби вона потребувала й могла бути, якби знала козальську продукційну енергію Америки, той не може навіть сумніватися, що Америка дасть безсоромному агресорові належний відпир.

Для людей, що розуміють загальний поступ історії людства, не може теж бути двох думок про евентуальний вислід війни, започаткованої безсоромним нападом Японії. Історія відносин Америки до Японії це одна низка благородного розбуджування до модерного життя, поради, допомоги, толеранції, вирозумілості. У своїх відносинах до Японії Америка кермувалася високими принципами мирного співжиття, зрозуміння для інтересів другого, Америка, хоча сильніша, не хотіла ніколи апелювати до зброї, але до спокійної розваги обох сторін інтересів. Цього роду політика дає певні некорисливі для певної хвили, головню на випадок агресивного нападу, але на довгу мету така політика зеднує приятелів. І ми бачимо, як з моментом нападу Японії, за Америку заявилися Австралія, Нова Зеландія, Голландія, вільна Франція, різні південно-американські републики. Це показує загальний напрям, у якому буде вестися ця війна. В ній одна сторона буде воювати з вірою в правду, справедливості своєї справи, а друга сторона з нечистою совістю злодія. Ця нечиста совість буде все лутати всі зусилля безчесної сторони. Котра сторона в такій війні виграє, на це питання історія дає неодну відповідь.

НА СЕЛІ

Повість

(9) М. ШКОЛИЧЕНКА

— Панна приїде — Уляна Іванівна. Ви може, паночку, думаєте, що я казав їй що небудь — борони Боже! Єдине словечко не злітало з губів моїх про це, я не говорив нічого не тільки їй, а окрім вас та моїх думок власних ніхто не відає про це, тай відати нікого не буде... Сьогодні Уляну Іванівну бачив я у церкві, а коли вишійш, так вона гукнула на мене тай говорить: „Бачите, діду, які ви добрі з своїм паном, — усім сиротам та вдовам роздавали сировину, а мене й забули! Хібаж я не сирота по вашому?“ Вона, звісно, жартуючи, сказала про не, так і я до неї теж: „Усі, кажу, приходили до нас, а ви ні, от через те і не дали вам!“ — „Ну, так і я прийду!“ каже вона. — „Просимо, кажу, про-

НЕ МАРНУВАТИ ЧАСУ ТА СИЛ НА ДРІБНИЧКОВІ РЕЧІ!

(Для „Свободи“).

Коли ходять про важні, за- садничі народні чи суспільні справи, то не шкодить, щоб їх зо всіх боків обговорити та о- світлити. Але й про такі справи можна писати так, щоб не виходили в свари. А то в украї- нців ще не перевелася ота стара навичка тягати за чу- би, і то прилюдно, по часопис- ах, і за зовсім дрібничкові справи — через особисті упе- редження. А було повно й вся- ких інших непотрібних спорів. Скільки то, наприклад, в Гали- чині змарновано паперу, сили й часу на те, чи писати, чи не писати з „йорами“! Скільки чорнила витратив хоч би й та- кий талановитий, але з надто великими претенсіями, літера- турний критик, як Микола Єв- шан, щоб стягнути з найвищо- го літературного педесталу Шевченка й посадити на ньо- го такого Куліша, що аж пси- хічно звихнувся через свої претенсії, що геть куди то пере- вихнали його чималі пись- менницькі здібності! Скільки то чорнила й паперу витраче- но, щоб чомусь доказати, що Марко Вовчок чи то Марія Маркович була собі з москов- ського роду! Кацапка, мов- ляв... Ну, а колиб і доказано, то кому стало б деще від то- го? Чи „Народні Оповідання Марка Вовчка“ булиб втрапи- ли на вартості й спонелі від то- го? А колиб українці від- ступили Софію Русову шве- дам або французам, то чи ста- ло б їм деще від того?

А скільки то чужих слів в ан- глійській мові! Та чи англійці й американці чубляться задля цього, чи слово англо-саксон- ського, грецького, французько- го, німецького, чи там індій- ського. От хоч би таке слово, як — назва травяно-зеленої барви воєвожого однострою — „какі“, що навіть є неспри- тойним словом в мовах Індії... Головно ходить їм про те, чи якийсь слово є влучною назвою якоїсь речі, якості, чи дії. Оче- видно, що непотрібно чи- стоту мови засмічувати новим, малозрозумілим словами з чужих мов, коли є влучні свої слова, що означають те саме, навіть хоч би ті слова були взяті до літературної мови з місцевих говірок. Але коли когось бракує назви для чогось, або як ті такі зов- сім нема в українській мові, то самий здоровий розум каже, що потрібно придумати нове слово з частинок інших украї- нських слів, або присвоїти со-

бі відповідне чуже слово, що надається легко вимовляти в українській мові. Та це такі справи, що за них зовсім не треба гарячо „чубитися“.

Непотрібно українцям чуби- тись і за те, який був би ліп- ший лад на Україні саме тоді, коли там господарять забор- ники — окупанти. Здоровий ро- зум каже, що в такому випад- ку всі українці повинні думати у першу чергу про те, як визволити Україну. Коли чо- ловік оглянувся й побачив, що пола плаща йому роздерлася, то не ходити йому отак, поки аж нового плаща собі не ку- пить, особливо коли грошей нема на те, але треба самому направити плащ, чи дати жінці до направи, або віднес- ти до краві. Так поступають практичні люди. Вони теж зна- ють, що де й коли зробити та сказати, та що не раз треба у- сміхатися й тоді, коли черевик „щепав“, або коли й цента не- ма при душі. Стара індійська приповідка каже, що нерозум- но той чоловік робить, що пе- ред цілим світом трубить про свою невдачу в торгівлі чи я- кому там ремеслі, особливо коли має утримувати велику родину. Бо через таке в людей пошану до себе підірве та ще гірше собі тим пошкодить, а від того потерплять багато і члени його великої родини. От- тому й українці повинні біль- ше говорити про свої здобут- ки, ніж про безчисленні пораз- ки та невдачі українського на- роду. Бо через постійну бала- канину про невдачі можна за- місць співчуття тільки погор- ду придбати від не одного не- українця. Людина нашої народ- ності ж не має собі

„Ех, та якби не здарні!“

Уже пора, щоб українці ду- мали й поступали не тільки розумно, й практично, але й гідно! Та щоб перестали важ- ні народні справи змішувати з своїми особистими та дріб- ничковими.

О. Івах, Винніпер.

ГУВЕР ДОМАГАЄТЬСЯ ЗНИЩЕННЯ ЯПОНІ

НЬО ЙОРК. — Б. президент Г. Гувер заявив, що бруталь- ний і зрадницький напад Японії на американські посілості пе- реконує його, що не можна дійти до мира з такою держа- вою як Японія. Тому, каже Гувер, американський нарід мусить воювати до кінця та виграти війну.

— Ну, так отож вона навчи- лась мене.

Відомості про те, що в За- тишці навідувалася панночка, Уляна Іванівна, приємно о- звалися в Мисаковій душі. Йо- му було любо, що якась чужа, невідома людина виявила до його власного добра увагу, прихильність, і деякі турботи.

Минув обід. Наближалася пята година вечора — час, ко- ли підходить до пристані той пароплав, що їде до Кітві, а Уляна Іванівна всеж таки не приходила.

— А що, діду, як казав, що панночка не приїде, — ніби докірливо завважив Мисак.

— Не знаю, як це воно так склалося... не знаю... Цьогоб не повинно бути. Уже коли сказала вона, що приїде, так хоч нехай каміня з неба па- дає, а все таки вона зробить обіцянку.

У вортах з'явився чоловік, уклонився панові і підійшов до дідової хати.

— Це я прохав його прийти та допомогти мені перенести до пристані кошики з сировиною, — пояснив Омелько своєму панові.

Соціяльні Дивовижа в Англії

Люди, що знають Англію, здає- лася, тепер пророкують, що внаслідок війни там чим- раз більше зникає класова різниця між вбогими і бідни- ми, між родовитою аристо- кратією і звичайними громадя- нами. І це добре так, говорять ось ті люди. Бо британський снобізм, зокрема класова бун- дучність і зарозумілість ан- глійських лордів була дуже прикра річ для тих чужинців, що назвагд шанували і люби- ли Англію. Англійський лорд, здавалося, був так щільно від- горджений від решти своїх звичайних громадян, що годі було до нього зблизитися.

А тепер, коли той лорд му- сить раз-ураз ховатися перед ворожими бомбами, до тих самих сховків, що й звичайні люди, коли мусить разом з ними пересиджувати година- ми, з ними спати, а понадує — мусить кормитись тими са- мими пайками, що котрийсь звичайний чоловік, а навіть тими самими одягачами, пай- ками одягатися — класова рі- жниця і неприступність англій- ської аристократії безпово- ротно зникає.

Ми чуємо нині нарікання на англійську аристократію так само часто, як чуємо те, що, Англія є коліскою демокра- тії... Алежбо родова аристо- кратія і запереченням демо- кратії і навпаки. Якжеж тут ті дві протилежні прикмети при- писувати одному і тому само- му краєви? Всежтаки є фак- том, що в Англії є горда на се- бе і досить замкнена в собі ро- дова аристократія; а також незаперечним фактом є те, що Англія є коліскою демократії. А коли одне і друге є фактом, тоді не лишається ніщо інше, а тільки зробити заключення, що родова аристократія не виключає демократії, а демо- кратія не виключає аристокра- тії. Іншого висновку годі зро- бити.

Чомуж тоді так тяжко ті дві сповидно протилежні су- спільні течії в інших краях ра- зом получити? — Здається то- му, що в інших краях широ- кий загал під аристократією і під демократією розуміє що інше ніж англійський загал. Родовита аристократія в ін- ших краях живе іншими дум- ками ніж аристократія Англії. Вона має також інші звички, інші психологічне наставлен- ня. Аристократія неанглійсь- ких країв не зуміла собі ска- зати так, як сказала англійсь- ка устами лорда Едварда Дар- біго: „Еді“, говорив сам собі цей лорд, „служу нації там, де треба; не горди ніякою робо-

тою, коли вона потрібна; не сподівайся ніяких почестей і нагород за свою роботу“.

Таке психічне наставлення є головною основою духового аристократизму, а також справжнього демократизму. Бути корисним для цілої нації, захоплюватися обов'язками, службою ідеї, а не матеріаль- ними користями випливаючи- ми з аристократичного стано- вища — це є прикмета справді демократично думуючої лю- дини.

Бритійська аристократія ма- ла в своїх руках величезні матеріальні добра. Але тими добрами вона завідувала так, щоб не лиш для неї, але для цілого загалу було добре. В Англії не треба було витере- блювати аристократії так, як це робив паний від революції російський загал. Російська аристократія любила вистав- ність, блеск, заживання мате- ріальними багатствами. Вод- ночас вона мала крайню погор- ду до широкого загалу й ува- жала його за щось значно нижче від себе. Все мало слу- жити їй, російській аристокра- тії, думала та аристократія.

Англіійська аристократія думає інакше, а саме, що внаслідок її вищого положення вона має на собі більше обов'язків. Во- на тому має в своїх руках ве- лкий відсоток майна, полі- тичної сили, бо дала докази здібності тим майном і полі- тичними справами належно за- відувати. Колиб показалося, що вона справедливо й успіш- но тим майном і тими політич- ними справами завідувати не- вміє, ті речі повинні перейти в інші руки.

Бритійська аристократія та- кож мала і має виставні замки, тисячі акрів землі, перегонові коні, ловчі пси і інші току- сові речі. Але тими речами во- на сама не захоплюється так, як це роблять інші „аристо- крати“, або якби це робили духові пролетарі, що дівуться до майна. Вона удержує цей високий рівень життя, бо так треба для розвою цивілізації, одна нижча суспільна класа все любить дивитись вгору, на вищу суспільну класу і мріяти, щоб зрівнятися з нею щодо її життєвого рівня. Одна слу- жить за приклад другій. В той спосіб відбувається поступ. А- ле, щоб самому захищуватись споживанням земних плодів — це неаристократично; навпа- ки, це пролетарський.

Англіійські лорди майже зправила дуже погано одяга- ються. Роблять вони так не з браку „доброго смаку“, тільки навмисно, щоб тим задемон-

струвати свою нехоть до мате- ріального блеску. Англійські кравці, шевці й інші виробни- ки одягу мають чимало кло- поту, щоб з одягу, призначе- ної для лордів, усунути її зверхній блеск і модність. Че- ревики, призначені для лорда, мусять мати вигляд приноше- ния. Ніхто нігде в житті не ба- чив нових блистячих черевиків на лордівських ногах. А од- ежа, як сказано, мішкова та поза аристократичним колом людей булоб троха соромно її на себе надягнути.

Англіійські лорди, безпереч- но, мають чимало домашньої служби. Але до цієї служби во- ни відносяться не як до мен- шевартних людей, тльки як до вповні шановних громадян, я- кі виконують менше відпові- дальну роботу. Служба це від- чуває і тим менше має причин завидувати своїй вищій ари- стократичній верстві.

Лордівський харч подібно як їхня одяга добрий і пожив- ний по якості, але поганий для ока і піднебіння. Того само- го роду і напикти. Проте ан- гліійські кухарі цупко держать- ся традиції і не „корумпують“ суто англійських потрав ріж- ними лакітливими приправами і запахами. Це ще не значить, що англійське лордівське під- небіння не любить тих при- прав і запахів. Навпаки, воно також це любить, а доказом цього є існування багатьох чу- жинських, зокрема фран- цузських, ресторанів в Лондо- ні, та по інших містах Англії. Коли англійському лордови хочеться захити земних благ, він їде туди. Але він збойко- тував би свій власний resto- ран, який цей впроваджуван- ням чужих потрав хотів підко- пувати англійські кулінарні традиції.

Маючи на увазі ці психічні прикмети англійської аристо- кратії, годі припускати, що те- перішня війна, зокрема тісний контакт цієї аристократії з ши- роким загалом, зітре класо- ві ріжності. Ті ріжності містяться не в майні тільки в духових прикметах. Ті ріжності є найбільшою таєм- ницею сили англійської раси. Ті ріжності повинні бути в ко- жній нації, яка хоче бути па- ном своєї долі. Бо ті ріжності це ніщо інше, а тільки тихе признание, що нація це збір ріжних людей, з ріжними зді- бностями. Найкраще вона роз- вивається тоді, коли кожний поставлений на такім стано- вищі, до якого він найкраще надається.

В Англії вже були соціялі- стичні уряди і англійська ари- стократія навіть не пробувала їм загородити шляху до кер- ми силою. Щобільше, серед англійських лордів є такі, що мають соціялістичне, а навіть комуністичне переконання. Лордівство, як бачимо, це та- ка інституція, що може існу- вати в кожному суспільному устрою.

ГОЛАНДСЬКА СХІДНА ІНДІЯ У ВІЙНІ З ЯПОНІЄЮ

БАТАВІЯ (Гол. Східна Ін- дія). — Генеральний Губерна- тор Голандської Східної Індії виповів війну Японії та прого- лосив віймовий стан. Ареш- товано всіх японських горо- жан, що перебували в голанд- ських посілостях.

НИКАРАГВА ВИПОВІСТЬ ВІЙНУ ЯПОНІ

МАНАГУА (Нікарагуа). — Президент держави генерал А- настазіо Сомоза заявив, що Нікарагуа виповість негайно війну Японії та стане по сто- роні Америки.

ГВІЛЕР ПІДДЕДЖУЄ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — Сенатор Гвілер заявив, що американсь- кий нарід мусить піддержати президента Рузвельта та допо- могти йому поконати Японію.

ГВІЛЕР ПІДДЕДЖУЄ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — Сенатор Гвілер заявив, що американсь- кий нарід мусить піддержати президента Рузвельта та допо- могти йому поконати Японію.

ГВІЛЕР ПІДДЕДЖУЄ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — Сенатор Гвілер заявив, що американсь- кий нарід мусить піддержати президента Рузвельта та допо- могти йому поконати Японію.

ГВІЛЕР ПІДДЕДЖУЄ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — Сенатор Гвілер заявив, що американсь- кий нарід мусить піддержати президента Рузвельта та допо- могти йому поконати Японію.

ГВІЛЕР ПІДДЕДЖУЄ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — Сенатор Гвілер заявив, що американсь- кий нарід мусить піддержати президента Рузвельта та допо- могти йому поконати Японію.

ГВІЛЕР ПІДДЕДЖУЄ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — Сенатор Гвілер заявив, що американсь- кий нарід мусить піддержати президента Рузвельта та допо- могти йому поконати Японію.

ГВІЛЕР ПІДДЕДЖУЄ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — Сенатор Гвілер заявив, що американсь- кий нарід мусить піддержати президента Рузвельта та допо- могти йому поконати Японію.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ТЕЖ МАЄ СВОЮ ВАРТІСТЬ.

Моряцька комісія заповідає, що за кілька місяців Америка буде продукувати два кораблі кожного дня. Це значить, що кожного дня будуть спускати на воду два нові кораблі.

Це очевидно має певне значіння для вислідів теперішньої війни. Колиш одна німецька сатирична газета похвалювала собі з продовження військової служби в Франції: нарисувала французів й німців коло французько-німецької границі. „Чи читав“ — питається француз, „що ми продовжили військову службу з двох на три роки?“ „Читав“.

„Ну, і що ти на те?“

„А моя жінка вродила третього хлопця“.

Нині продукція кораблів може заважити в боротьбі морських держав більше, ніж число воєнів, в арміях сухопутних держав.

ХТО МАЄ НОВУ ЗБРОЮ?

Каже американський генерал Г. М. Барнес: „арсенал демократії дістав нову могутню зброю, котрою можна зостріти все, що літає“. Далі: „ця зброя покаже, що вирішальним чинником у війні проти Гітлеризму“.

Отже перехвалки Гітлера про нові воєнні винаходи, які ніколи робили враження на горючавих людей, що Гітлер має всі винаходи, може й не відповідають правді. Може й Гітлер признає, колиш, що придумав дещо й в демократичній Америці.

ЗА ДЕМОКРАТІЮ ЧИ ПРОТИ ГІТЛЕРА?

Виступ генерала Барнеса про вирішальне значіння винаходу нової зброї для боротьби проти Гітлеризму дістав тогочасного дня нове освітлення з боку перуанського письменника Льюїса Альберта Санчеса, що недавно тому приїхав до Злучених Держав на розвід суспільних умовин у розмові з газетарями. Він зробив таке помічання:

„Я побачив у Злучених Державах, що розумієте демократію як ворожнечу до Гітлера. Ми в латинській Америці починаємо, що демократія означає прихильність до чогось“.

Ця обсервація Санчеса погоджується дещо з обсервацією одного хитрого американського політика, що американці підчас виборів не годують стільки ЗА якимось кандидатом, стільки ПРОТИ його противника.

РІЖНИЦЯ БЕЗ ЗНАЧІННЯ?

Здавалося би, що це може не важко робити ріжницю між розумінням демократії як руху ЗА щось та розумінням демократії як руху ПРОТИ когось.

Однак при добрій застанові ріжниця покаже, що дуже важною. Будучи ПРОТИ когось, можна часом збудувати щось таке, що властиво не ріжниться від того, що побороється. Видно це дуже відрізняє на націзмах: виходячи з ворожнечі до комунізму, вони в багатьох зглядах наслідували поведінку комуністів.

Тому Санчес добре зробив, коли пригадав американцям, що „ми в латинській Америці стараємося зробити демократію правлінням народу для народу через нарід“.

ЗГАДУЄ КАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

С. А. Лозовський, офіційний пропагандист більшовицького уряду, заговорив в одній з своїх заяв про заходи нацистів зеднувати покорені ними народи. Між іншим сказав Лозовський:

„Коло Новгороду є еспанська дивізія... фінів і мадярів також уживається, і змобілізовано деяких поляків і карпатських українців (русинів). Не мають нацисти відваги вживати чехів“.

Отже Гітлер пам'ятає ще карпатських українців. Одних дав вибавити мадярам, других після під російськи кулі.

ФОРДОВІ ВІЗП.

Знагоди 78-літніх народин автомобілеві фабриканти Генрі Форд заговорив про те, який буде світ. Каже, що з теперішньої війни вийде федерація світа, велика демократія, в котрій всі народи будуть могли жити в мирі й добробуті.

Додають газети, що погляди Форда про майбутнє вже раз справдилися: він заповів, що цей край стане жити на колесах, і він дожив того часу. Цими словами газетарі натякнули на зріст автомобілізму в Америці.

Однак, чи з того, що Генрі Форд є знавцем автомобілізму, виходить уже, що він розуміється на політичних тенденціях світа? І що значить ця балака про перемогу демократії з боку людини, про котру загальною звісно, що вона до демократії прийнятна байдужна?

СТАЛІН, СІКОРСЬКИЙ СПІЛКА.

Доносять з Москви, що через дві години говорили там зі собою російський диктатор Сталін та польський прем'єр на вигнанні, генерал Сікорський.

Про предмет двогодинної конференції ніщо ближче не подано. Зрештою якби й подано, зроблено би це певно з метою не розкрити, а закрити. Отже й нам краще про це не питатися: от як каже американська поговорка, не хочеш, щоб тобі набрехали, не став питати.

Все така цікаво би знати: чи не справляли на конференції якого клопоту питання про „визволені західні-українські землі“?

ТРУДНОЩІ, НЕ САБОТАЖ.

Подали деякі газети догади, що американський уряд нібито саботажує мілітарну допомогу для совєтської Росії.

Федеральні урядники в Вашингтоні заперечують догади. Вказують на труднощі такої допомоги. Себто велику віддачу, складність діла, небезпечні подорожі, тощо. При тому теж признавалися урядники, що справа допомоги така велика, що з нею не легко справитися: і кораблів для перевозу досить нема. Ізрештою самі урядники ще до справи непричнені.

Так самі урядники про себе кажуть.

АМЕРИКАНСЬКА ПРИЗНАКА.

І додають урядники: „Злучені Держави були дещо зашедри в своїх обіцянках“.

Себто обіцяли легко доставити допомоги більше, ніж це є можливо зробити.

По старому американському звичаю, про котрий складено в Америці анекдот на тему: що робить американець, почувши крик потапаючого за рятуюнок?

Що американець робить? Скидає „ковт“ і кидається в воду. Часто він самий пливати не вміє. І тоді треба рятувати не одного, а двох.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

О. Ос. Прицак.

ЗАБУТИЙ БОРЕЦЬ ЗА САМОСТІЙНІСТЬ УКРАЇНИ

Гетьман Степан Опара (1665 р.).

Імя гетьмана Степана Опари майже невідомо українській історіографії, тим більше широкому загалові. Останньою значний дослідник українського минулого проф. Дмитро Дорошенко*) знявся дою по статтю і накреслив силуетку гетьмана Степана Опари, що каже нам дивитися зовсім іншими очима на нього. Вважаючи, що добре було б наше громадянство запізлати з висновками проф. Дорошенка, подаємо тут дещо відомостей про цього гетьмана.

Вперше згадується Опара в джерелах в р. 1660, як медведський сотник, що дістає від гетьмана Юрія Хмельниченка (1659—1663) важну місію до польського короля Івана Казимира (1648—1668). Описав через 4 роки нічого про нього не знаємо, аж в р. 1664 згадується про Опару в листуванні гетьмана Івана Брюховецького (1663—1668) з Москвою. З тої згадки виходить, що Опара був тоді партизаном Брюховецького і Москви та розвивав свою діяльність в Медведівщині, звідкіля мав бути і походив. Таким застане його і весна 1665 р.

Тому, що в тім часі доходить він до зеніту своєї кар'єри, подаємо декілька моментів, що були характеристичними для обставин, серед яких доводилося виступати Опари. Рік 1665 спеціально зазначився в історії України, як рік страшних межуєбниць. Крім двох гетьманів, Павла Тетері (1663—1665), що сидів у Браїлові (держався польської орієнтації) і Івана Брюховецького, що сидів у Каневі (прихильник Москви), в різних частинах України різні ріжні провідники та вели свою політику. І так в Умані сидів Іван Сербин, московської орієнтації; в Лубнях сидів полковник Грицько Гамалія, що разом з московськими військами нападав на Тетерині війська; в Корсуні була польська залога; на заході над Дністром діяв прихильник Москви Василь Дрозд, а на волинським Поліссі оверуцький полковник Децик.

Та вже в другій чверті 1665 р. Степан Опара змінив свою орієнтацію. Гетьман Павло Тетеря повідомляє польського короля, що Опара перейшов на сторону короля, а гетьман Брюховецький домагається гається від царя військ проти Опари, погрожуючи цареві, що Опара посягне і по Московщини та наведе там бисурман.

Перехід Опари на польську сторону в світлі джерел являється як його поминний запис прихилити собі татарів і Туреччину, що були тоді союзниками Польщі. Бо він за-

думував широкі плани щодо майбутності України. І так втче Тетері в Польщу, проголосив себе Опара в червні р. гетьманом Правобережної України. Як гетьман, очав він реалізувати свої задуми, а саме узалежнювати Україну, як від польського так і московського панування. То в своїй поступованні був Опара дещо неосторожний. Замало було в нього дипломатичного хисту, що серед тодішніх обставин був чий не рішенням чинником. Він дав змогу увій в свої плати польському командантові Білої Церкви генерал-майорові Станіславському, що опісля став причинником упадку, а то й смерті гетьмана Опари. З намови Станіславського заманили татари Опару до свого табору під претекстом наради і закувавши його в ланцюхи, відіслали в Польщу. Там на приказ короля стратили Опару в половині жовтня у королівському таборі під Равою Мазовецькою.

Хоч плани гетьмана Опари не вдалися, то всетаки треба признати, що само видвинення ідеї незалежності України і смерть на шляху зрелізування тієї ідеї ставити того гетьмана на рівні з такими нашими визвольними діячами, як Дорошенко, Мазепа, Орлик і інші.

Зрештою, генеральний обозний гетьмана Опари, а пізніший гетьман Петро Дорошенко, реалізував тільки задуми свого гетьмана.

Тому несправедливо поступити, що приспала діяльність і пориви гетьмана Степана Опари попомом забуття, а його самого зачисла в галерію „покутних“ гетьманів.

Та стаття хай буде одним з причинків то його реабілітації.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Рачестер, Н. П. — В оголошенню про закуплення двох примірників „Історії України“ і двох книжок про „Богдана-гетьмана України“ Товариством „Вільні Козаки“ має бути: Відділ 316 У. Н. Союзу.

М. Г. Сейнт Луїс, Мо. — Замала подія, щоб аж двічі про неї розписуватись. Найкраще буде, коли напишете окремо про групу танцюристів і їхню роботу. А що, як кажете, іншої групи нема, то справа буде вияснена. Тепер такі важкі часи, що є чим сушити собі голову і без весіль і танців.

Росія висилає політичних засуджених (в'язнів) на вигнання в Сибір ще від 1648 р.

В університетській колегії в Гелвей в Ірландії роблять цукор з морського зілля (сівід).

*) Дмитро Дорошенко: Степан Опара, невідомий гетьман Правобережної України, Вісник Українського Історично-Філологічного Товариства в Празі, 1937, 14 ст.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЕМБРИДЖ, ПА.

Нова професійна наша сила.

Товариство св. о. Николая, відділ 276 У. Н. Союзу в Ембридж, Па., гордиться тим, що з рядів його членства вийшла нова, молодеча сила. Є нею наш член, Данило Куруна. Маючи 17 років скінчив він гайскул в 1937 році з найвищим відзначенням. Та обставини склались так, що не було навіть вигляду на те, щоб він скінчив гайскул, бо родичі Данила були бідні. По гайскул пішов Данило шукати праці, щоб зложити дещо й мати надію на каледж. По трьох тяжких шуканнях дістав „джаб“, доставляючи товари з гресерної компанії. В гайскул Данило дуже цікавився мистецтвом і на тому полі навіть здобув нагороду. Ходив теж на окремі курси мистецтва в Карнегієвській Технічній Школі. Його вчитель в гайскул так зацікавився ним, що згодився оплачувати йому перший рік дальшої науки. Він теж набув в гайскул ріжні шкільні стипендії. Маючи заплановану роботу в суботи і неділі в гресерії, а в кишені \$40 готівки, як також завдяки допомозі ріжним іншим добродіям, почав Данило дальші студії. Згодом дістав місце вчителя штурки в Брашер Сетлемент Гавзес. Тоді вже перебрав на себе вдерження своєї матери. По чотирьох роках науки в „Карнегі Тек“ дістав диплом „В. А.“ і свідство на вчителя мистецтва. Особливо гарне в Данилі те, що він добре пам'ятає, що в тяжких часах прийшов йому з допомогою наш У. Н. Союз та признає, що без тої допомоги було б йому прийшлося витерпіти далеко більше.

Хоч плани гетьмана Опари не вдалися, то всетаки треба признати, що само видвинення ідеї незалежності України і смерть на шляху зрелізування тієї ідеї ставити того гетьмана на рівні з такими нашими визвольними діячами, як Дорошенко, Мазепа, Орлик і інші.

Зрештою, генеральний обозний гетьмана Опари, а пізніший гетьман Петро Дорошенко, реалізував тільки задуми свого гетьмана.

Тому несправедливо поступити, що приспала діяльність і пориви гетьмана Степана Опари попомом забуття, а його самого зачисла в галерію „покутних“ гетьманів.

Та стаття хай буде одним з причинків то його реабілітації.

Рачестер, Н. П. — В оголошенню про закуплення двох примірників „Історії України“ і двох книжок про „Богдана-гетьмана України“ Товариством „Вільні Козаки“ має бути: Відділ 316 У. Н. Союзу.

М. Г. Сейнт Луїс, Мо. — Замала подія, щоб аж двічі про неї розписуватись. Найкраще буде, коли напишете окремо про групу танцюристів і їхню роботу. А що, як кажете, іншої групи нема, то справа буде вияснена. Тепер такі важкі часи, що є чим сушити собі голову і без весіль і танців.

Росія висилає політичних засуджених (в'язнів) на вигнання в Сибір ще від 1648 р.

В університетській колегії в Гелвей в Ірландії роблять цукор з морського зілля (сівід).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Данило Куруна, член 276. відділу У. Н. Союзу, вчитель мистецтва в Senior High School of Morgantown, W. Va.

Данило Куруна вчить тепер штурки в Сініор Гай Скул в Моргантаві, Вест Вірджинія. Але хоче доконче стати професором у каледжі.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Данило Куруна, член 276. відділу У. Н. Союзу, вчитель мистецтва в Senior High School of Morgantown, W. Va.

Данило Куруна вчить тепер штурки в Сініор Гай Скул в Моргантаві, Вест Вірджинія. Але хоче доконче стати професором у каледжі.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Данило Куруна, член 276. відділу У. Н. Союзу, вчитель мистецтва в Senior High School of Morgantown, W. Va.

Данило Куруна вчить тепер штурки в Сініор Гай Скул в Моргантаві, Вест Вірджинія. Але хоче доконче стати професором у каледжі.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЯК Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Бостон, Масс. — Відділ 238 У. Н. Союзу замовив 12 примірників „Історії України“ М. Грушевського, з яких три примірники призначено для бібліотек по каледжах, а решту замовили члени відділу для свого власного вжитку.

ЗАТОПЛЕНО ЯПОНСЬКИЙ ЛІТАКОНОСЕЦЬ КОЛО ГАВАІВ

ВАШИНГТОН. — Згідно з пів-офіційними донесеннями американські субмарини затопили великий японський літаконосець, що оперував недалеко Гаваїв. З того то літаконосець вилетіли були японські літаки, що бомбардували Перл Гарбор та інші американські бази на Тихому океані. Крім того, подають, що затоплено кілька японських субмарин.

БОМБАРДОВАНИ-ЧИСЛЕННІ МІСЦЕВОСТІ НА ФІЛІПІНАХ

МАНІЛЯ (Філіппинські Острови). — 8 грудня. — Японські літаки перший раз бомбардували Філіппинські Острови, скидаючи бомби в ріжних місцевостях. Однак поменено столицю Манілю. Бомбардували такі місцевості як Багуйо, остров Лузон, Давао, Мінданао, Тарлак і інші.

ІЗОЛЯЦІОНІСТИ ЗА ВІЙНУ ПРОТИ ЯПОНІ

ШКАГО (Іл.). — Ген. Р. Вуд, голова організації „Америка перша“, заявив, що якщо Конгрес вивопить війну Японії, його організація буде всесторонньо підтримувати президента та допомогати, щоб Америка скоро перемогла Японію.

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ.

Повідомляється членів відділу 173. У. Н. Союзу, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

нашого відділу відбудуться в НЕДІЛЮ, 14. ГРУДНЯ (DECEMBER 14, 1941)

в годині 12. в полудне В ГАЛІ ПІД Ч. 608 S. HEALD STREET, WILMINGTON, DEL.

На цих зборах буде присутній головний контролер У. Н. Союзу д-р В. Галан, який вилосить організаційний реферат у справах У. Н. Союзу. Тому всі члени повинні конче прийти на ці збори. На зборах можуть бути присутні також і не-члени, які цікавляться справами Союзу.

За уряд від. 173. У. Н. С.: С. Фігур, секр.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ З КОВЕРТАМИ З ГАРНИМИ ВІРШАМИ

Не чекайте до останньої хвилини, замовляйте картки тепер, поки ще є добрий вибір. Замовлені пізніше різдвяні посилки можуть задержатися на почті через святячню глоту й Ви їх не отримаєте начас. Вишліть моні-ордер, або марки сьогодні і будьте певні, що будете мати чудові картки на Різдво.

Надежитість треба залучити разом з замовленням. На С. О. D. не висилається.

„SVOBODA“ P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Вишліть мені картку за що залучаю \$

Імя

Адреса

Місто

Стейт

Українські Стінні КАЛЕНДАРІ на 1942 РІК

- у гарних кольорах
- Календаріом друковане українською мовою
- Свята означені чітким червоним друком

1 за 25 ц.
5 за \$1.00

Надежитість треба посилати разом із замовленням.

На С. О. D. не висилається.

- Тарас Шевченко з Бандурою (новий образ)
- Мисс Україна з прапором
- Молода Українка
- Гуцул на полонині
- Наталка Полтавка
- Маруся з Івасем коло криниці
- Сини мої, Гайдамаки
- Засидали Козаченки
- За Україну
- Ангел Хоронитель
- Фарма: діти й качки
- Маленька дівчинка з пелюками в городі
- Фарма: жінка, діти збирають яблука
- Кравець: хата і гарний город
- Христос на Оливній горі
- Розквітання Твоє, Христе Боже наш
- Слава во вішніх Богу
- Христос, Добрий Пастир
- Воскресіння Ісуса Христа
- Пресв. Серце Ісуса Христа
- Пресв. Серце Преч. Діви Марії
- Матір Божа і св. Тереса
- Свята Родина

Замовлення слати на адресу: „SVOBODA“ 81-83 Grand Street Jersey City, N. J.

ВИТАЮТЬ ЧОРЧИЛА. — Американські конгресмени вітають британського прем'єра Чорчила з приводу його 67. уродин. Від лівої руки до правої: конгресмени В. Стерлінг Кол з Нью Йорку, Мелвін Дж. Мас з Миннесоти, Генрі Монсон, секретар, Вільям Гил з Колорадо, Чорчил, Гейл з Миннесоти й Джозеф Болдвін з Нью Йорку.

Жіноча Сторінка

ОЩАДЖУВАТИ ЧИ НІ?

Попали мені у руки цього-самого дня аж дві статті на цю тему. Одна у популярному шодеміку — друга у жіночому магазині. І не диво, що так багато пишеться про це: ошадність — це справа великої ваги у поодинокім господарстві, а в нормальних часах впливає у величчій мірі на матеріальний стан нації. Довоєнна Франція не була б ніколи досягла цього ступеня добробуту, що його мала, колиб не розвинула у хліборобсько-міщанській та середній класі прикмету ошадності. Іважкують її такою питомою французької вдачі, як її переборщену відміну — скупність, шкочкій.

У кожній висоті зарібків повинна людина призначити якусь частину на ошадність, щоб зужиткувати її у часі безробіття, старості, недуги, чи для цього, щоб виповнити свій обов'язок супроти родини, або лишити по собі слід у матеріальній розбудові суспільних установ. Така засада прилягає у цілому цивілізованому світі, а чоловік, який витрачує все зароблене надіючись, що з приходом старості чи нещастя відключиться до милосердя родини, суспільності або допомоги держави, усюди вважається легковажним і маловартісним типом.

Такою являється ця справа у нормальних, спокійних часах. Але як світ купається у крові, а майно та виробничі поодинокі держав починає у першу чергу служити воєнним цілям, проблема ошадності стає більш складною. Починають тоді ділати на господарське життя чини, чи вводить заміщення і неспівність в економічній відносини, а люди зневіряються в ідею ошаджування та господарського планування на далішню мету.

Говорячи на прикладі — люди заробляють більше ніж у нормальних часах, а здають собі з цього справу, що цю висоту зарібків не буде, як скінчиться війна. При цьому не знають, або вагаються, як зужиткувати зароблену надлишку, щоб вона заховалялася на повоєнний час у цінній матеріальній вартості.

Що таке вагання слідє нав'язати у людей, які визнаються на цих справах краще ніж пересічний громадянин — слід по хочаб лиш з двох статей, про які згадала на початку. В одній авторка накликає не до шадження, але прямо до скупости, змальовуючи зарібкову кризу, що невідкладно слідуватиме після війни. Не зважаючи на краді зарібки і збільшену кількість гроша на домашні потреби, не радить жінкам призначувати різні до вибагливості, дорогої їжі, нових та дорогих річей на собі і в хаті. Бо звикнувши на короткий час до цього — усі

еткових справах найпевніша засада, коли хто хоче вининути надто великого ризика і не тратити нараз цілого майна. Тому, що ніхто не збагне, який спосіб ошаджування найкраще відповідає хвилі, видається небезпечним вкладати ціду матерікову надлижку в одні рід ошадностей. Держава не жадає, щоб горожани купували бонди за кожний ошаджений гріш. Тому сумлінно виповнимо супроти-неї цей обов'язок, коли призначимо для цього певну частину нашої грошової надлижки. Коли за решту рішаємось купити товар, хай у жадному випадку не буде такий, що тратить вартість через протяг часу, чи не надається до переховування. Нехай не видається нам, що робимо якунебудь ошадність, коли завищуємо шафи сукоками, що за рік — чи два не будуть модними, а чи дово вогдують на собі кілька поколінь молей.

Тому, що найбільш пекучою потребою чоловіка є потреба заспокоєння голоду да даху над головою, видається, що, що розпоряджає більшими ошадностями, повинен призначити їх на купно хати та землі. Бо вразі загальної бідди не підемо мешкати у ледівку, фортепій чи авто, ні не знайдемо швидко купця на ці речі. А як цінно стає у таких часах земля, бачимо на лондонських парках, порізаних на яринні градків, що неодолю напевно допомогли перетривати найтяжчий час.

Клявдія Олесницька.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Я. — Річні збори Тов. Вільних Козаків, від. 316, відбулися в четвер, 11 грудня, в Народній Домі 831 Джексона Булевару, в годині 8, вечір. Просилися всі члени прибути на ошаджений час. На цих зборах буде вибір уряду на рік 1942. Рішався просятих членів, котрі повинні були прийти до товариської каси, най коштів старатися сплатити цього місяця; поки контроль комісія заберіє книги до перерахунок. — Т. Ковалюк, гол.; М. Лущинський, кас.; В. Іванів, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 284, відбулися в суботу, 13 грудня, тощо в год. 7:30, ввечері, в гал. У. Н. Домі. Кожний член повинен був прийти і принести свої забори. Були вибори нового уряду на рік 1942. Буде справоздавання старого уряду, а діяльність за останній рік. — Микола Гузіма, гол.; Іван Васильюк, кас.; Іван Тимкович, писар.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 146, відбулися ввечері, 14 грудня, в год. 1, пополу, в Українській Школі, 11672 McDougall St., коло нової укр. церкви. Просилися всі члени бути присутніми, бо будемо вибирати новий уряд на рік 1942. Маємо багато рішавих справ до пологодження і буде випускати Ваших знайомих, котрих Ви привезете на наші збори. І Ваших дітей випишемо в члени У. Н. Союзу. — За уряд: М. Головачук, през.; Т. Соловйов, кас.; Д. Феррей, секр.; А. Андрушків, секр.

LACKAWANNA, N. Y. — Branch 475 of the U. N. A. will hold their monthly meeting Sunday, December 14th at 2:00 P. M. at 134 Holland Ave., Lackawanna, N. Y. This is a very important meeting. — Catherine

На Тему: Чоловіки й Жінки

ПОРІВНЯВ

На недавній дебати про жінки між письменниками: Сінклером Луїсом та Бравном, на тему жіночого використання рівноправності, Сінклер Луїс заступав погляд, що жінки не сповнили надії, які на них поклали прихильники їх рівноправності з чоловіками. Та жраз Луїс був тим, що вичисляв великі американські письменники як: Вілья Кейтер, Елен Гелзгов, Едіт Вортон, Дороти Томпсон, Клер Бут, Ан Ліндберг, а потім додав: „А тепер проти них поставте: Волтера Вінчела, Делла Карнегі й Еді Геста“.

Порівняння дуже замітне, бо кожний з тих трьох згадав ним чоловіків заробляє колюсальні суми. — декотрі понад сто тисяч доларів річно: Волтер Вінчел своїми „колюсними селеті“, Делла Карнегі своїми писаннями про те, як робити приятелів, а Еді Гест своїми віршилами.

Тому думку Сінклера Луїса котрий, як знаємо, діваст за свою літературну творчість нагороду Нобля, можна висказати іншими словами, що в письменстві рахується не прихід письменника, а якість його писання.

Своїм порівнянням письменників з письменниками Луїс сказав менше-більше, що чоловіки не мають що дуже хвалитися своїми лібіто-передовими письменниками, бо ці передові письменники це тільки люди, що піддаються до найнижчих інстинктів та найпліткіших почувань.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЖІНКИ В ВІЙНІ

На таку тему заговорила о-ноді секретарка жіночого відділу великої ньюйорської церкви. Мовляв, війна ставить перед жінками обов'язок переіменити своє внутрішнє життя й інтереси відповідно до вимог часу. Світ переживає війну, і жінка теж мусить поносити свою частину тагару людства в воєнні часи.

Бесідиця підчеркувала потребу думання. Як люди не будуть думати, то „ми знову не будемо готові до мира, як мир прийде“.

Коли вона говорила „ми“, вона певно не мала на думці самих жінок. Слова відносилися й до чоловіків.

РЕВОЛЮЦІЙНЕ ВІДКРИТТЯ

Краєва Фундація для Дитячого Параліжу рішилася припороучити амеріканським шпиталем на будуче лікувати хорих на цю страшну недугу новим способом, котрий, як ствердили широкі розсліди, не тільки зменшує терпіння недужого, наде й запобігає його каліцтву.

Новий спосіб лікування Фундація називає революційним відкриттям. Доконала йо-

го Сестра Елізабет Кені, австралійська шпитальна доглядачка. Нова метода лікування параліжу закидає вживання „шин“ і „дошинок“ як шкідливих для правильного вилдорення хорого.

Лікарське відкриття цієї пригадує людям на заслуги жіноцтва коло облекшення бо-лів і лікування людей, заслуги, які часто останаються зовсім анонімові, не зв'язані з іменням людини, що діла доконала.

ПОРОЖНИЙ ЗБІРНИК НЕ СПРАВЛЯЄ БОЛЮ

Телеграфують у ньюйорські часописи аж з Оклахоми, що одного власника газетової стації в Менгомі покликала якась жінка до свого авто, що стануло на дорозі й далі ані руш. Покликаний механік оглянув автомобіль і запевнив жінку, що авто ніщо не бракує, лише газоліни.

„Так?“ каже пані в клопоті. „А чи пошкодить автові, як я поїду ним домі, не даючи йому газоліни?“

Не знаю, наскільки цей факт ілюструє наставлення жінок. Себто, чи здібний на таке питання чоловік? Що між чоловіком і жінкою?

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 6. листопаду 1941. року помер член Тов. Любов, від. 282. У. Н. Союзу в Ансонія, Кон.

АЛЕКСАНДЕР ЧЕРНЯВСЬКИЙ. Родився в Ансонії і там покінчив школи. В „гай скул“ займався спортом і був відомим „футболістом“. Помер при армії по короткий недуг у самому розквіті життя, маючи всього 23 роки.

Мілітарний похорон відбувся 9. листопаду при величчій здви-зній своїх і чужих. Поховано його на українських греко-католицьким цвинтарі св. Ап. Петра і Павла.

Покійний полишив у великому смутку родичів: Петра і Параску Чернявських і 3 сестри: Марію, Аліну і Гелену, брата Мілтона та багато родинних близької і дальшої.

Нехай Йому буде вічна пам'ять! За уряд відділу: Олена Придун, секр.

віками, які їдуть автоми, є багато, які про авто ніщо не тямляють поза те, як ним їхати, це певно, але чи є такі чоловіки, які думають, що авто можна відлучити від газоліни, як циган думав відлучити свою коняку?

В ІТАЛІЇ ЩЕ БІЛЬША НЕХІТЬ

РИМ. — В Італії слідна ще більша нехить виповісти Америці війну, ніж в Німеччині. Італійські газети такі виразно говорять, що внаслідок японсько-американського зудару не треба зараз сподіватись, що Італія виповість Америці війну. На це ще треба буде зачекати, говорять італійські газети.

Стабий розчин алуни оживить краски на приблідлім дивані.

НАЗВИ КОРАБЛІВ.

Хто наділає \$1. дістане найкращий у світі календар на рік 1942. І назву корабля в додатку даром. 284-6

T. R. KRZYZANOWSKI, (s) 1104 Marion St., Camden, N. J.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК

ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІ В „GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc.“ 2469 WEBSTER AVENUE Near 188th St. BRONX, N. Y.

Має на складі РИЖНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні. Telephone: FOYdham 5-4666

ДАРОМ

випишемо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського Чаю з найліпшого гірського зілля, на підмагання жолаудка, печінки і нирок. Велика пачка коштує 50¢.

● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припороучують тим, що терплять на алергій кашель, біль горла і задуху. Пачка коштує 50¢.

● ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ. Луже помічне. Як його ужити, надруковано на боксі. Велика пачка 50¢.

● МІШАНІ КОРИННЯ, на несправність, брак апетиту, корчі. Добре також на запах до горішки. Пачка 50¢.

Хто купить 4 пачки марз вище згаданого зілля за \$2.00, дістане одну пачку даром.

Маємо вські лінійні зілля, листя, чай, кору, ягоди, коріння, ладан, живицю і т. д. Продаємо гуртом і деталю. Для істориків і продавців відповідний опус. Закозлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR, 170 E. 4th St., New York, N. Y.

НАША ЗАСАДА

Наша засада щодо особистої услуги є строга. Ми трактуємо всіх однаково, без уваги на ціну, яку родина хоче заплатити.

Особисту услугу і заінтересування даємо радо кожному, хто до нас зголо-сить.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320. ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛІЙ ПОХОРОН

в цілому, двома автоми, краватом, бальсмуванням, обмиванням Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з візком однієї й належностей за перковну відправу й цвинтар. S. KANAI KAIN 433 State St., Perth Amboy, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ Обслуга шпир і чесни Main Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. N. E. W. A. R. K., N. J. Phone: Essex 3-5347

Branch office (Філія): 969 SOUTH BROAD STREET, TRENTON, N. J. Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребам по ціні так низькій як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7561.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКІ І ОКОЛИЦЯХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel.: Melrose 5-6577

ВІПСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧЬ ІХ БУДУЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Тарзан, ч. 460. Віч на віч з ворогами.

WHEN TARZAN SAW VILYENO WITH ZEELA AND TOMMY IN TOW, HE LEAPED DOWN AND FILTERED THROUGH THE MELEE.

VILYENO HALTED, STUDYING HOW TO SLIP THROUGH THE BATTLE LINES.

THEN THE JUNGLE LORD CONFRONTED HIM, "IT IS I—TARZAN, I'VE COME TO FETCH THE GIRL AND THE BOY!"

THE EVIL KNIGHT SCOWLED DARKLY. "VILYENO DOES NOT YIELD HIS PRIZE SO READILY!"

Тарзан, побачивши на вулиці серед товни Вилієно, Зелю і Тома, відразу зіскочив з дерева і пігнався до того місця, де вони були.

Тимчасом Вилієно бачив перед собою лише боротьбу адаків з палядинами. Та боротьба тепер не цікавила його і він хотів якось її проминути.

Ступаючи бичними вулицями він натрапив тепер на Тарзана. Тарзан гордо заявив: „Я прийшов, щоб забрати від тебе дівчину і хлопця“.

Вилієно з великою люттю Тарзанови відповів: „Ти хто такий, що цього жадаєш? Я, Вилієно, своєї добичі нікому так легко не віддаю“.